

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
"АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ"**

Ідентифікаційний код юридичної особи: 43359310

Місцезнаходження: Україна, 01015, місто Київ, вулиця Академіка Богомольця, будинок 7/14,
приміщення 182, к. 83

Вих. 358/2026 від 01.10.2026 року

**Прем'єр-міністру України
КОРЕЦЬКОМУ Сергію Федоровичу
01008, м. Київ, вул. Михайла
Грушевського, 12/2**

**щодо недопущення посилення
регуляторного тиску на фармацевтичний
сектор законопроектом № 16098**

Шановний Сергію Федоровичу!

Громадська організація «Асоціація фармацевтів України» (далі – АФУ, Асоціація), представлена у Раді громадського контролю при Національній службі здоров'я України, Громадській раді при Державній службі України з лікарських засобів та контролю за наркотиками та Експертно-апеляційній раді з питань ліцензування при Державній регуляторній службі України, засвідчує свою повагу та звертається щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення законодавства про ціни і ціноутворення» (реєстр. № 16098 від 23.09.2026).

АФУ категорично не підтримує законопроект № 16098 та вважає запропоноване законодавче регулювання неприйнятним. Позиція Асоціації не зводиться до заперечення проти окремого розміру штрафу чи окремої редакційної конструкції. Запропонований підхід є хибним концептуально: законопроект істотно посилює каральну складову державного контролю без належного доведення того, що саме недостатність чинних санкцій є причиною порушень, без оцінки сукупного регуляторного навантаження на фармацевтичний сектор та без урахування воєнних ризиків, які держава сама офіційно визнає критичними для безперебійного забезпечення населення лікарськими засобами.

Законопроект внесено у момент, коли фармацевтична система функціонує під регулярними ракетними атаками російської федерації. У вересні 2026 року Держлікслужба офіційно наголошувала, що через постійні цілеспрямовані обстріли складських приміщень та логістичних вузлів фармацевтичних підприємств питання безпеки зберігання і безперебійного постачання лікарських засобів набуло критичного значення для національної безпеки України. У цей же період зазнавали ударів об'єкти, пов'язані із забезпеченням країни лікарськими засобами та медичними товарами. Держава була змушена спрощувати на період воєнного стану умови зберігання та створювати можливості для розосередження запасів саме для зниження ризику їх одночасної втрати від російських атак.

Стійкість фармацевтичної логістики в умовах системних атак є складовою національної безпеки. Запас лікарських засобів має бути не лише сформований, а й фізично збережений, розосереджений і здатний швидко переміщуватися між регіонами після ураження складу чи логістичного вузла. Кожна додаткова непродуктивна фінансова втрата підприємства зменшує ресурс, який може бути спрямований на резервування запасів, резервні складські майданчики, транспорт, енергетичну автономність та відновлення після обстрілів. Законопроект № 16098 не враховує цю реальність.

Підприємства галузі одночасно несуть витрати на відновлення знищених запасів і приміщень, резервні склади, диверсифікацію логістики, генератори, системи безперебійного живлення, захищені канали зв'язку, укриття, охорону, евакуацію персоналу, заміну обладнання, підтримання температурних режимів під час відключень електроенергії, кадровий дефіцит та роботу у громадах із підвищеним безпековим ризиком. Це витрати не на підвищення прибутковості, а на фізичне збереження можливості постачати ліки. Посилення санкційного навантаження саме в цей період є регуляторно необґрунтованим і суперечить завданню збереження стійкості фармацевтичної логістики.

Фармацевтичний сектор одночасно адаптується до масштабних змін у ціноутворенні та обігу лікарських засобів. Діють реферування та обов'язкове декларування граничних оптово-відпускних цін, Національний каталог цін, розрахунок граничних роздрібних цін, обмеження торговельних і постачальницько-збутових надбавок, спеціальні вимоги щодо маркетингових та інших послуг, посилений моніторинг, нові підходи до ліцензування і цифрового обліку. Оцінювати нове посилення відповідальності без урахування сукупного навантаження означає ігнорувати реальну кількість одночасних змін, які бізнес уже впроваджує під час війни.

Фіксовані штрафи у 51 000 та 102 000 гривень мають принципово різний фактичний вплив залежно від масштабу суб'єкта господарювання. Для великої компанії така сума може бути керованою операційною витратою; для одиної аптеки, невеликого регіонального підприємства або аптечного закладу в сільській чи прифронтовій громаді вона може дорівнювати значній частині місячного фінансового результату. Формально однаковий штраф у таких умовах створює матеріально нерівний тягар і для малого бізнесу підвищує ризик втрати ліквідності, скорочення асортименту, відмови від окремих місць провадження діяльності або припинення роботи.

Доступність лікарських засобів не може зводитися до арифметичного показника ціни однієї упаковки. Вона включає фізичну наявність препарату, достатній асортимент, безперервність поставок, можливість утримувати аптеку у невеликій громаді, роботу в прифронтових районах та спроможність дистриб'ютора формувати резервний товарний запас. Регулювання, яке збільшує ризик закриття економічно вразливих аптек або скорочує готовність бізнесу підтримувати малорентабельні локації, може формально посилити контроль за ціною і одночасно погіршити реальний доступ пацієнта до ліків.

Закон України від 05 квітня 2007 року № 877-V «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» у статті 1 визначає державний нагляд як діяльність, спрямовану на виявлення та запобігання порушенням, а не просто на притягнення до відповідальності.

Запропонована модель не узгоджується із сучасним законодавчим напрямом розвитку державного нагляду. Закон України № 4840-IX «Про основні засади державного нагляду (контролю)», який вводиться в дію з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні, закріплює орієнтованість контролю на запобігання правопорушенням, оцінку ризиків, гарантування прав суб'єктів господарювання, об'єктивність і неупередженість, презумпцію правомірності діяльності у випадку неоднозначного тлумачення та недопущення планування показників щодо застосування санкцій. Законопроект № 16098 рухається у протилежному напрямі, роблячи збільшення покарання центральним інструментом регуляторної політики.

У сукупності наведене свідчить, що законопроект № 16098 має не окремі техніко-юридичні недоліки, а хибну регуляторну конструкцію. Він намагається вирішити складну проблему ціноутворення механічним збільшенням відповідальності, не доводить необхідності такого втручання, посилює ризики для малого і середнього бізнесу, фармацевтичної логістики та фізичної доступності лікарських засобів, а також створює додатковий тиск на галузь у момент системних воєнних втрат. За таких обставин АФУ вважає неприйнятним прийняття законопроекту як за основу, так і в цілому.

Враховуючи викладене, АФУ просить Кабінет Міністрів України:

1. Забезпечити всебічне опрацювання проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення законодавства про ціни і ціноутворення» (реєстр. № 16098 від 23.09.2026) з урахуванням його потенційного впливу на фармацевтичний сектор, безперервність постачання лікарських засобів, економічну спроможність аптечних закладів і дистриб'юторів, а також фізичну та економічну доступність лікарських засобів для населення в умовах воєнного стану.

2. Забезпечити в межах компетенції опрацювання законопроєкту заінтересованими центральними органами виконавчої влади, зокрема з точки зору державної політики у сферах охорони здоров'я, економічної та регуляторної політики, ціноутворення, розвитку підприємництва та фінансово-економічних наслідків його реалізації, із проведенням оцінки: фактичної ефективності чинних заходів відповідальності за порушення законодавства про ціни і ціноутворення; обґрунтованості необхідності істотного збільшення розміру адміністративних санкцій; співмірності запропонованої відповідальності характеру та суспільній небезпечності відповідних правопорушень; впливу запропонованого регулювання на малий і середній бізнес, у тому числі аптечні заклади у сільських, віддалених та прифронтових громадах; сукупного регуляторного та фінансового навантаження, яке вже покладено на суб'єктів фармацевтичного ринку; можливого впливу запропонованих санкцій на безперервність роботи аптечних закладів, логістичних операторів і доступність лікарських засобів.

3. У разі надходження законопроєкту № 16098 до Кабінету Міністрів України для проведення експертизи відповідно до статті 28 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» забезпечити підготовку обґрунтованого висновку щодо нього, у якому врахувати наведені у цьому зверненні ризики та надати оцінку доцільності, пропорційності, економічної обґрунтованості й можливих наслідків запропонованого посилення відповідальності.

4. Врахувати позицію АФУ щодо недоцільності прийняття законопроєкту № 16098 у запропонованій редакції під час формування позиції Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади щодо цього законопроєкту.

5. У разі підготовки Кабінетом Міністрів України або членами Кабінету Міністрів України висновків чи пропозицій до законопроєкту № 16098 відповідно до статті 28 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» довести до Верховної Ради України та комітету Верховної Ради України, визначеного головним з його опрацювання, позицію щодо недоцільності прийняття законопроєкту в запропонованій редакції та необхідності його відхилення або концептуального доопрацювання.

6. Забезпечити при формуванні урядової позиції комплексну оцінку не лише фінансового та контрольного ефекту запропонованого регулювання, а й його впливу на стійкість фармацевтичної системи держави в умовах війни, зокрема на здатність суб'єктів господарювання підтримувати резервні запаси лікарських засобів, розосереджувати складську інфраструктуру, забезпечувати автономність об'єктів, відновлювати діяльність після російських атак та продовжувати роботу в економічно складних і прифронтових громадах.

7. Повідомити АФУ про результати розгляду цього звернення, позицію Кабінету Міністрів України щодо законопроєкту № 16098 та вжиті в межах компетенції заходи у встановленому законодавством порядку на електронну адресу: pharmukraine.ua@gmail.com та за поштовою адресою: **01015, м. Київ, вул. Академіка Богомольця, буд. 7/14, приміщення 182, к. 83.**

**З повагою,
Голова Організації
Голова Правління Організації**

Анастасія РИЖУК